

Asia: Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan aloituskokous
9.12.2009 klo 13–16 Säätytalossa (Sali 3, Snellmanninkatu 9-11, Helsinki).

Pöytäkirja

1. Neuvottelukunnan jäsenten toteaminen ja esittäytyminen

Hannu Saloniemi aukaisi kokouksen. Paikallaolijat esittelivät lyhyesti itsensä ja eläinten hyvinvointiin ja tuotantoeläimiin liittyvän työhistoriansa. Todettiin, että asetuksen mukaan neuvottelukunta voi tarvittaessa kuulla myös neuvottelukunnan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Keskusteltiin, miten toimitaan, kun Salla Tuomivaaran varajäsen ei enää ole samassa toimessa, minkä edustajana hänet nimitettiin neuvottelukuntaan. Matti Aho lupasi selvittää asiaa.

Paikallaolijat lihavoituina

Hannu Saloniemi, puheenjohtaja (varapj. Pirjo Kortnesniemi, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry)

Vuokko Puurula, (Sami Kilpeläinen) Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Kjell-Göran Paxal, (Fredrik Ström) Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

Saara Kupsala, Joensuun yliopisto (Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi)

Jarkko Niemi, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT (Matti Ylätalo, Helsingin yliopisto)

Anna Valros, Helsingin yliopisto /Eläinten hyvinvoinnin tutkimuskeskus (Jaakko Mononen, Kuopion yliopisto)

Outi Vainio-Kivinen, Helsingin yliopisto (Kreetta Ranki, Turun yliopisto)

Matti Aho (Riitta Heinonen), Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio (Jaana Mikkola), Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Hanna Lounela, Oulun lääninhallitus (Aila Rauatmaa, Kainuun maakuntayhtymä)

Henri Pätsi (Helinä Ylisirniö), Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry

Salla Tuomivaara, Eläinsuojeluliitto Animalia ry (Riikka Suominen, Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry)

Sanna Nokka (Juho Kyntäjä), ProAgrian Keskusten Liitto ry

Elias Jukola, LSO Foods Oy (Tuomas Herva, Atria Oy)

Ilkka Nieminen (**Merja Söderström**), Päivittäistavarakauppa ry

Annikka Marniemi (Sinikka Turunen), Suomen Kuluttajaliitto ry

2. Neuvottelukunnan tehtävät ja toiminta

Matti Aho toi neuvottelukunnalle ministeri Anttilan terveiset. Neuvottelukunnan toivotaan käsittelevän sekä ajankohtaisia asioita että yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita, joilla on merkittävä vaikutus eläinten hyvinvointiin. Näkökulman toivotaan olevan laaja-alainen, jotta MMM voi käyttää niitä hyödyksi lainsäädännön valmistelussa.

Muun muassa seuraavia asioita on neuvottelukunnan tehtävänä:

- velvoite seurata ja arvioida tuotantoeläinten hv-kehitystä yhteiskunnassa
- tehdä ehdotuksia tuotantoeläinten hyvinvoinnin kehittämiseksi
- ottaa kantaa eläinten hyvinvointia koskeviin säädösehdotuksiin ja aloitteisiin
- olla viranomaisten ja toimijoiden yhteistyöelin hyvinvointiasioissa. Toivotaan, että neuvottelukunnasta löytyy laajapohjaisia yhteisiä käsityksiä.
- tuotantoeläinten hyvinvoinnin tietoisuuden ja arvostuksen merkityksen lisääminen yhteiskunnassa

MMM maksaa neuvottelukunnan jäsenten kokousmatkat.

Eu komission eläinten hyvinvointistrategiassa mm.:

- on linjattu eläinten hyvinvoinnin vähimmäisvaatimukset yhteisön tasolla
- tuetaan eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyvää tutkimusta

- haetaan standardoituja eläinten hv-kriteerejä (kuten EU:ssa kehitetty Welfare Quality, <http://www.welfarequality.net>).
- lainsäädäntöön tulevaisuudessa myös eläinperäisiä standardeja (kuten broileridirektiivi)
- pidetään väestö selvillä eläinten hv:n liittyvistä vaatimuksista
- toimitaan kansainvälisellä tasolla: OIE, WTO

Muita ajankohtaisia asioita EU:ssa:

- Maatalousneuvostossa ensi viikolla
- koe-eläinten suojelusäädös valmisteilla
- komission raportti eläinten hyvinvointimerkinnoistä
- komissio ehdottaa perustettavaksi eläinten hyvinvointikeskuksen
- Ruotsi haluaa keskusteluttaa maatalousministereitä eläinten hv- ja terveystilanteesta

Päätettiin laittaa jokaisen kokouksen esityslistalle jatkossakin EU-asiat. Neuvottelukunta voi ottaa kantaa EU-tason ehdotuksiin.

Koska valtioneuvoston arvoihin kuuluu avoimuus, neuvottelukunnan kokousten sisällöstä tiedotetaan mm. Eläinten hyvinvointikeskuksen blogissa

elaintenhyvinvointikeskus.edublogs.org

Ensimmäisestä kokouksesta MMM laatii tiedotteen

http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/tiedotteet/091119_tuotantoelainten_neuvottelukunta.html

3. Neuvottelukunta kävi valmistelemaa keskustelua käsiteltävistä asioista vuoden 2010 kokouksia varten

Asiat toivotaan valmisteltuna kokoukseen.

Todettiin tämänhetkinen tilanne eläinten hyvinvoinnin seurannasta yhteiskunnassa:

- Uusi eläinlääkintähuoltolaki: tuotantoeläinten parissa työskentelevät eläinlääkärit eivät ole enää samalla tavoin omien asiakkaittensa valvontaviranomaisia. Eläinsuojeluvalvontaa ollaan viemässä suunnitelmalliseksi ja riskiperusteiseksi. Lääneissä yhdenmukainen valvontasuunnitelma ensi vuodelle. Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n mukainen kunnan suunnitelma tulee olla valmis 1.1.2011 eli vajaan kahden vuoden kuluttua. Kansallisten valvontatulosten esittäminen vuosittain neuvottelukunnassa. Kaikkien tilalla käyvien olisi kiinnitettävä eläinten hyvinvointiin huomiota. Eläinlääkintähuoltolain valvonnan onnistuminen pienkunnissa haastavaa. Viranomaisseurannan valvonta koskee lakisääteisiä epäkohtia. Haasteena ennaltaehkäisevä työ. Terveystieteiden lisäksi tuottajan ja elinkeinon työtä on myös eläinsuojelutyö.
- MMM, HY ja Evira yhdessä perustaneet kansallisen Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK, <http://elaintenhyvinvointikeskus.edublogs.org/>). EHK tuottaa hv-raportin. EHK:ssa yksi palkattu henkilö, mutta vahva asiantuntijoiden verkostotoimija.
- Suomen Eläinlääkäriliitto aktivoitunut eläinten hyvinvointiasioissa.
- Eläinten hyvinvointitieteen tutkimus tullut myös Suomessa arkipäiväiseksi (professori, tutkijakoulu, MMM tutkimusrahoituksen painopistealue).
- Neuvottelukunnan perustaminen mahdollistaa yhteiskunnallisen keskustelun

Lisäksi keskusteltiin mm. seuraavista:

- ETU-ryhmällä on hyvinvointitavoitteet terveydenhuoltotyön osana. On huomioitava keskustelussa, puhutaanko eläinsuojelulain minimitason

rikkomisesta (eläinsuojelusta) vai eläinten hyvinvoinnista. Kummatkin ovat tärkeitä. Eläinten hyvinvoinnin määritelmistä saa lisätietoa Eviran Eläinten hyvinvointiseminaarissa 17.2.2009. Alustava ohjelma ja ilmoittautuminen täällä, http://www.evira.fi/portal/fi/evira/tapahtumat/17.2.2010_elainten_hyvinvointiseminaari/

- Olisi mietittävä, miten pitopaikan rakentamisessa huomioidaan eläinten hyvinvointi. Eläinten hyvinvoinnin ylläpidon vastuu eikä vain lainsäädännön minimien noudattaminen olisi konkretisoitava eläimen omistajalle. Tilan omavalvontaa ja auditointeja sekä kannustimia kehitettävä. Osa hyvinvointia edistävästä toimista lisää kustannuksia, ja kulujen maksajaa ei tiedetä. Asetetaanko tuetulle rakentamiselle korkeammat vaatimukset kuin tavanomaiselle? Silloin ehkä vain isot rakentavat ja pienten kehitys pysähtyy. Osalla tuottajista on näkemys, että eläinten hyvinvointi ristiriidassa tuotoksen tehokkuuden kanssa.
- Eläinsuojelulainsäädäntö avataan lähiaikoina. Lain uudistaminen on tärkeä ja kiireellinen. Miten ministeriön määräykset mahdollistavat eläinsuojelulain hengen täyttymisen?
- Vähittäiskauppa selvittää, mitä voi tehdä tuottajan ja kuluttajan vuoropuhelun edistämiseksi; mitä tietoja voi jakaa kaupassa esimerkiksi hyvinvointimerkkien taustoista. Kaupoilta vaaditaan nykypäivänä erilaisia tuotteita, joista osa epäeettisiä. Mikä on elintarviketeollisuuden vastuu alkutuotannon tiedottamisesta? Kuluttajille olisi saatava oikeaa ja rehellistä tietoa, jota nyt Suomessa tutkimushankkeessa selvitetään.

Puheenjohtajan yhteenveto selvitettävistä asioista tulevaisuudessa:

- MMM tuottaa listan tärkeimmistä eläinsuojelulainsäädännön kysymyksistä, joihin neuvottelukunnalta halutaan kommentteja.
- EHK:n johtaja rakentaa työkalua, jolla voidaan tuottaa kansallinen eläinten hyvinvointiraportti. On selvitettävä minkälaisia raportteja saatavilla jo nyt (esimerkiksi eläinsuojelujärjestöjen tiedot, lihantarkastuksen osahylkäykset jne.).
- EHK valmistelee hyvinvoinnin määritelmistä ja – mittareista esityksen seuraavaan kokoukseen.
- Mitä tutkimusta käytännön hyvinvointityö kentällä tarvitsee?
- Kuka kouluttaa jo eläinten hyvinvointiasioissa ja mitä kohderyhmiä, ja mitä koulutusta lisättävä?

4. Seuraavan kokouksen ajankohta

kolme kokousta kevään kuluessa:

26.2. klo 10–12.30 kokouspaikka ilmoitetaan myöhemmin

9.4. klo 10–12.30 kokouspaikka ilmoitetaan myöhemmin

17.5. klo 13–15.30 kokouspaikka ilmoitetaan myöhemmin

Eviran eläinten hyvinvointiseminaari 17.2.2009